

Guía Docente de PERCUSIÓN – INSTRUMENTO I-VIII

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA INSTRUMENTO

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN				ITINERARIO	PERCUSIÓN				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Individual				
DEPARTAMENTO	PERCUSIÓN				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	CARLOS CASTRO ROIG				
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	CARLOS CASTRO ROIG
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1.5
ETCS/ CUADRIMESTRE	9	9	9	9	10	10	10	12	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	CARLOS CASTRO ROIG				carloscastroraig@mundo-r.com					
	VICENT GRAU I DÍAZ				vi100grau@gmail.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	1, 3, 6, 13, 15
XERAIS	1, 3, 6, 8, 11, 13, 21, 24
ESPECÍFICAS	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Adquirir hábitos de estudo correctos que permitan o desenvolvemento do sentido autocrítico, capacidade de superación e rentabilidade..	TODAS
2. Dominio das capacidades artística, musical e técnica, que permitan aborda a interpretación do repertorio.	TODAS
3. Equilibrar diferencias de nivel en canto a técnica dos diferentes instrumentos.	TODAS
4. Observar a importancia da consciencia física e mental para unha interpretación de calidade, en aspectos como a relaxación, respiración, concentración e movemento	TODAS
5. Practicar a lectura a primeira vista nos diferentes instrumentos.	TODAS
6. Desenvolver a esixencia de calidade sonora e adecuación tímbrica necesaria para cada obra.	TODAS
7. Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa cun repertorio de obras de dificultade adecuada a este nivel.	TODAS

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. PRODUCCIÓN DO SON	1.1. Timbre ou combinación de timbres máis axeitados para cada instrumento, en relación coa obra. 1.2. Elección de baquetas, varíñas e diferentes utensilios para a produción do son axeitado en cada situación musical. 1.3. Relación entre a técnica e a obtención dun bo sonido.	16
2. ESTUDO DO REPERTORIO.	2.1. Análise das obras. 2.2. Técnica, fraseo, matices. 2.3. Audicións comparadas..	16
3. LECTURA Á PRIMEIRA VISTA.	3.1. Técnica da lectura. 3.2. Memorias: melódica/harmónica, muscular, aural. 3.3. Interpretación de fragmentos de progresiva dificultade.	16
4. AUDICIÓN PÚBLICA.	4.1.Preparación, organización e desenvolvemento	16
5. PEDAGOXÍA.	5.1. Técnicas de estudo, exercicios e pasos a desenvolver para a interpretación das obras. 5.2. Técnicas corporais para uns movementos eficaces e como prevención de lesións.	16
Total de sesións por cuatrimestre		16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
----------------------------------	-------------------	-----------------------	-------------

Clases prácticas: Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumno.	24		
Audicións públicas: Revisión da preparación, organización e desenvolvemento da audición. Opcións de presentación das obras no escenario.	4		
Traballo persoal: Estudo persoal das obras e os exercicios técnicos a interpretar de acordo cos parámetros propostos. Análise formal, harmónico e estilístico do repertorio a interpretar. Elaboración do traballo escrito.		240	
Titoría	2		
Total de sesións por cuatrimestre			16

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCI AS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Participación na clase e calidade do estudo.	TODAS	40%
Audición pública	Preparación, organización e desenvolvemento da audición. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	50%
Traballo escrito	Presentación escrita ou oral de traballos sobre os contidos da materia.	TODAS	10%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Participación na clase e calidade do estudo.	TODAS	40%
Audición pública	Preparación, organización e desenvolvemento da audición. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	50%
Traballo escrito	Presentación escrita ou oral de traballos sobre os contidos da materia.	TODAS	10%

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballo escrito	Presentación escrita ou oral de traballos sobre os contidos da materia.	TODAS	10%
Audición pública	Preparación, organización e desenvolvemento da audición. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	90%
Audición Pública * (no caso de non pedir o traballo)	Preparación, organización e desenvolvemento da audición. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	100%

EXTRAORDINARIA			
Traballo escrito	Presentación escrita ou oral de traballos sobre os contidos da materia.	TODAS	10%
Audición pública	Preparación, organización e desenvolvemento da audición. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	90%
Audición Pública * (no caso de non pedir o traballo)	Preparación, organización e desenvolvemento da audición. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	100%

ERASMUS			
----------------	--	--	--

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Stevens, L.H. - Method of Movement Peters, M. - Advanced Snare Drum Studies Friedman, D. - Etudes for Dampening & Pedaling. Fink, S. - Snare Drum Studies
Woud, N. - Etudes for Tympani Udow, M. & Watts, C. - 50 Multipercussion Solos
Ramada, M. - Atlas de la Percusión Cucciardi, F. - La Batería acústica

Guía Docente de PERCUSIÓN – REPERTORIO ORQUESTRAL I-VI

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA REPERTORIO ORQUESTRAL

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	PERCUSIÓN
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	PERCUSIÓN								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	CARLOS CASTRO ROIG
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	VICENT GRAU I DÍAZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3	3,5	3,5			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	VICENT GRAU I DÍAZ				vi100grau@gmail.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo do repertorio orquestral básico, referido a pasaxes solísticas, e aquelas que posúan dificultade ou grande importancia musical.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	1, 3, 6, 13, 15, 17
XERAI	2, 4, 6, 7, 8, 9, 11
ESPECÍFICAS	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer, analizar e dominar técnicamente o repertorio orquestral básico para cada instrumento.	TODAS
Interpretar profesionalmente o estudado con criterio propio.	TODAS

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Análise	Función do instrumento ou instrumentos na orquestra, elección do instrumento axeitado, análise harmónico, melódico, etc. 1. XILO - 2. PANDEIRETA - 3. PRATOS A DOUS - 4. LIRA - 5. TIMBAIS - 6. CAIXA - 7. ACCESORIOS: CAMPANAS, TAM, CASTAÑOLAS, etc.	16
2. Repentización, memorización e dixitación.	1. XILO - 2. PANDEIRETA - 3. PRATOS A DOUS - 4. LIRA - 5. TIMBAIS - 6. CAIXA - 7. ACCESORIOS: CAMPANAS, TAM, CASTAÑOLAS, etc.	16
3. Audicións comparadas.	1. XILO - 2. PANDEIRETA - 3. PRATOS A DOUS - 4. LIRA - 5. TIMBAIS - 6. CAIXA - 7. ACCESORIOS: CAMPANAS, TAM, CASTAÑOLAS, etc.	16
4. Pasaxes orquestrais.	1. XILO - 2. PANDEIRETA - 3. PRATOS A DOUS - 4. LIRA - 5. TIMBAIS - 6. CAIXA - 7. ACCESORIOS: CAMPANAS, TAM, CASTAÑOLAS, etc.	16
5. O traballo na orquestra: rutinas de traballo persoal.	1. XILO - 2. PANDEIRETA - 3. PRATOS A DOUS - 4. LIRA - 5. TIMBAIS - 6. CAIXA - 7. ACCESORIOS: CAMPANAS, TAM, CASTAÑOLAS, etc.	16
Total de sesións por cuadrimestre		16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas: Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumno.	15		
Audicións Cuadrimestrais: Interpretación das pezas de repertorio orquestral con ou sen acompañamento gravado.	1		
Titorías	2		
Traballo persoal: Estudo persoal das obras e os exercicios técnicos a interpretar de acordo cos parámetros propostos.		72	

Análise formal, harmónico e estilístico do repertorio a interpretar. Audicións comparadas.			
Total de sesións por cuadrimestre			16
6. Avaliación			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Participación na clase e calidade do estudo.	TODAS	40%
Audición pública	Interpretación das pezas de repertorio orquestral. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	50%
Traballo escrito	Presentación escrita ou oral de traballos sobre o repertorio.	TODAS	10%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Participación na clase e calidade do estudo.	TODAS	40%
Audición pública	Interpretación das pezas de repertorio orquestral. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	50%
Traballo escrito	Presentación escrita ou oral de traballos sobre o repertorio.	TODAS	10%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballo escrito	Presentación escrita ou oral de traballos sobre o repertorio.	TODAS	10%
Audición pública	Interpretación das pezas de repertorio orquestral. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	90%
Audición pública (no caso de non pedir traballo escrito)	Interpretación das pezas de repertorio orquestral. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	100%
EXTRAORDINARIA			
Traballo escrito	Presentación escrita ou oral de traballos sobre o repertorio.	TODAS	10%
Audición pública	Interpretación das pezas de repertorio orquestral. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	90%
Audición pública (no caso de non pedir traballo escrito)	Interpretación das pezas de repertorio orquestral. Calidade técnica e interpretativa.	TODAS	100%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS		
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.		
8. Bibliografía, materiais e documentos			
Carroll, R. - ORCHESTAL REPERTOIRE. ED. BATTERIE MUSIC. Gschwendtner, Ulrich - ORCHESTER PROBESPIEL: TIMPANI, PERCUSSION. ED. SCHOTT. Abel, A. - 20TH CENTURY ORCHESTRAL STUDIES. ED. G. SHIRMER			

Guía Docente de HISTORIA DOS INSTRUMENTOS

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA										HISTORIA DOS INSTRUMENTOS	
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN							ITINERARIO	PERCUSIÓN		
CARÁCTER	B) Obrigatoria							TIPO DE CLASES	Colectiva		
DEPARTAMENTO	PERCUSIÓN							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	CARLOS CASTRO ROIG		
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	VICENT GRAU I DÍAZ	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1	
ETCS/ CUADRIMESTRE						3			Observacións		
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA		
	VICENT GRAU I DÍAZ				vi100grau@gmail.com						

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Con esta materia o alumno completará a información estudada na materia de Historia da Música, situando os diferentes instrumentos cos que traballa diariamente nos diferentes contextos históricos que os desenvolveron (uso e funcións na sociedade) ata a forma que presentan na actualidade. Asemade completará a información que no seu momento se lle dá na clase e que, por motivos obvios, non é todo o extensa do que sería desexable.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Requírese estar matriculado no curso correspondente
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	1, 4, 7, 13, 14, 15
XERAIS	8, 11, 12, 19, 24, 25
ESPECÍFICAS	2, 6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Valorar a calidade do estudo en todos os aspectos en vistas a sacarlle o maior partido posible ó tempo	TODAS
2. Desenvolver a capacidade de relación entre diferentes aspectos interpretativos a partir de documentación histórica.	TODAS
3. Conocer la evolución propia de los diferentes instrumentos por etapas a través de la historia.	TODAS

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Idiófonos	1.1 Evolución histórica. 1.2. Documentación. 1.3. Características propias en cuanto a forma, sonoridad y modo de vibración.	16
2. Membranófonos	2.1 Evolución histórica. 2.2. Documentación. 2.3. Características propias en cuanto a forma, sonoridad y modo de vibración.	16
3. Maderas	3.1 Evolución histórica. 3.2. Documentación. 3.3. Características propias en cuanto a forma, sonoridad y modo de vibración.	16
4. Metales	4.1. Evolución histórica. 4.2. Documentación. 4.3. Características propias en cuanto a forma, sonoridad y modo de vibración.	16
Total de sesións por cuadrimestre		16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas: Elección do material didáctico e descrición das súas partes, por etapas.	15		
Actividades de avaliación: Exposición oral e/ou escrita dos traballos propostos.	1		
Tutorías	2		
Traballo persoal: Lectura da bibliografía recomendada e realización dos traballos propostos.		72	
Total de sesións por cuadrimestre			16

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Lectura da bibliografía recomendada e realización dos traballos propostos.	TODAS	50%
Exposición escrita e/ou oral	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas propostos.	TODAS	50%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Lectura da bibliografía recomendada e realización dos traballos propostos.	TODAS	50%
Exposición escrita e/ou oral	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas propostos.	TODAS	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exposición escrita e/ou oral	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas propostos.	TODAS	100%
EXTRAORDINARIA			
Exposición escrita e/ou oral	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas propostos.	TODAS	100%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS		
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.		
8. Bibliografía, materiais e documentos			
Blades, James - Percussion instruments and their history. Cucciardi, Felipe - La batería acústica. Ramada, Manuel - Atlas de la Percusión Stanley, - New Groove instruments. VVAA.			

Guía Docente de PERCUSIÓN - PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA INSTRUMENTAL

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA INSTRUMENTAL

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	PERCUSIÓN
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	PERCUSIÓN								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	CARLOS CASTRO ROIG
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	VICENT GRAU I DÍAZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1
ETCS/ CUADRIMESTRE							3		Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	VICENT GRAU I DÍAZ				vi100grau@gmail.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Preparación para a práctica docente. Desenvolvemento da capacidade de transmisión dos coñecementos adquiridos. Estudo das estratexias e recursos didácticos necesarios para a docencia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Requírese estar matriculado no curso correspondente.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	1, 2, 3, 4, 8, 15
XERAIS	5, 10, 19, 24, 25, 26
ESPECÍFICAS	2, 8, 9

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1- Coñecer os diferentes métodos de pedagogía da percusión.	TODAS
2- Organizar en unidades didáticas a variedade de exercicios conducentes á resolución de problemas técnicos concretos.	TODAS
3. Coñecer os planos de estudos vixentes.	TODAS

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
CAIXA	Traballo dos diferentes métodos e técnicas de aprendizaxe con métodos progresivos e repertorio básico.	3
TIMBAIS	Traballo dos diferentes métodos e técnicas de aprendizaxe con métodos progresivos e repertorio básico.	3
XILÓFONO	Traballo dos diferentes métodos e técnicas de aprendizaxe con métodos progresivos e repertorio básico.	2
MARIMBA	Traballo dos diferentes métodos e técnicas de aprendizaxe con métodos progresivos e repertorio básico.	3
VIBRÁFONO	Traballo dos diferentes métodos e técnicas de aprendizaxe con métodos progresivos e repertorio básico.	2
MULTIPERCUSIÓN	Traballo dos diferentes métodos e técnicas de aprendizaxe con métodos progresivos e repertorio básico.	3
Total de sesións por cuadrimestre		16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición oral: análise de coñecementos previos dos alumnos, debate sobre os distintos puntos de vista.	16		
Análise de exercicios e pezas: Valoración das partituras: clasificación das dificultades, debate sobre obxectivos e posibilidades, proposta de alternativas	16		
Experimentación de exercicios: Probar técnicas concretas e valoralas.	16		
Tutorías	2		
Traballo persoal: Lectura da bibliografía recomendada e realización dos traballos propostos.		72	
Total de sesións por cuadrimestre			16

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Se valorará o desenvolvemento dos criterios persoais.	TODAS	50%
Exposición escrita e/ou oral	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas propostos.	TODAS	50%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Se valorará o desenvolvemento dos criterios persoais.	TODAS	50%
Exposición escrita e/ou oral	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas propostos.	TODAS	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exposición escrita e/ou oral	Presentación de 1 traballo. Demostrar coñecemento dos aspectos básicos dos tema proposto.	TODAS	100%
EXTRAORDINARIA			
Exposición escrita e/ou oral	Presentación de 1 traballo. Demostrar coñecemento dos aspectos básicos dos tema proposto.	TODAS	100%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS		
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.		
8. Bibliografía, materiais e documentos			

Guía Docente de TÉCNICAS DE CONTROL EMOCIONAL E CORPORAL

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TÉCNICAS DE CONTROL EMOCIONAL E CORPORAL

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN				ITINERARIO	PERCUSIÓN				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	PERCUSIÓN				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	CARLOS CASTRO ROIG				
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	VICENT GRAU I DÍAZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1
ETCS/ CUADRIMESTRE				2					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	VICENT GRAU I DÍAZ				vi100grau@gmail.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento básico da estrutura e función do aparato locomotor e do sistema nervioso. Desenvolvemento de hábitos posturais correctos que minimicen o risco durante a interpretación. Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular, concentración e memoria aplicadas ao estudo e a actuación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Requírese estar matriculado no curso correspondente
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	1, 2, 3, 6, 7, 11, 13, 15
XERAIS	8, 21, 24, 25
ESPECÍFICAS	4, 6, 8, 10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Adquirir coñecemento da importancia do bo uso do corpo no acadamento da boa execución vocal e musical.	TODAS
2. Adquirir conciencia da importancia do desenvolvemento tónico-postural de xeito que se traballe sobre a correcta postura corporal.	TODAS
3. Coñecer a estrutura e o funcionamento do aparato locomotor e do sistema nervioso.	TODAS
4. Coñecer e entender os principios da relaxación e da respiración.	TODAS
5. Coñecer os principais tipos de respiración	TODAS
6. Coñecer os métodos de relaxación fundamentais.	TODAS
7. Coñecer e aplicar as principais técnicas psicolóxicas de autocontrol emocional.	TODAS
8. Contribuír á mellora da calidade de vida do estudante, a través do estudio e aplicación das diversas técnicas de autocontrol emocional e corporal mellorando o rendemento, a concentración e a memoria.	TODAS
9. Favorecer unha actitude positiva, de afrontamento axeitado da ansiedade e o estres en xeral.	TODAS

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. O desenvolvemento tónico-postural	1.1 Aspectos fisiolóxicos do intérprete: patoloxías do aparato locomotor. todas. 1.2 O corpo e o instrumento. 1.3 Ergonomía. 1.4 Exercicios de concienciación e reeducación postural. 1.5 Medidas de hixiene postural.	32
2. O mecanismo do estrés.	2.1 A fisioloxía humana e o estrés.	32
3. O mecanismo respiratorio.	3.1 O papel da respiración na ansiedade e na relaxación. 3.2 Tipos de respiración. 3.3 Exercicios para o control adecuado da respiración.	32
4. A relaxación	4.1 Fundamentos, indicacións e contraindicacións das técnicas de relaxación. 4.2 Métodos e exercicios para o control da tonicidade muscular e a relaxación.	32
5. Técnicas de autocontrol emocional	5.1 Visualización. 5.2 Terapia racional emotiva. 5.3 Resolución de problemas. 5.4. Parada de pensamento. 5.5. Exposición.	32
Total de sesións por cuadrimestre		32

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades Introdutorias: Explicación xeral sobre a concepción da materia, planificación do traballo, resolución de dúbidas. Coñecemento do alumnado.	31		
Exposición práctico-teórica: Explicación dos contidos recollidos na guía docente, aplicación de exercicios prácticos de respiración, relaxación, hixiene postural, etc.	31		
Práctica individual: Práctica de cada alumno na súa casa e nas clases (para control do profesor) de diversos exercicios para a mellora postural, relaxación, respiración, etc.		26	
Práctica colectiva: Práctica en grupo de diversos exercicios para a mellora postural, relaxación, respiración, etc.	31		
Lectura guiada en comentario de fontes: Lectura en casa de textos indicada polo profesor da materia e comentarios críticos dos mesmos.		26	
Pescuda de información: Pescuda de información de textos na biblioteca e en librerías, así como a través de internet sobre os contidos recollidos na guía docente.		26	
Exposición e debate de traballos: Interpretación co instrumento/voz diante da clase.	31		
Actividades de avaliación: Proba teórico-práctica sobre os contidos recollidos na presente guía docente.	1		
Titorías	2		
Total de sesións por cuadrimestre			32

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Se valorará o desenvolvemento dos criterios persoais e o traballo na clase.	TODAS	30%
Exposición escrita e/ou oral	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas dos contidos.	TODAS	50%
Traballo escrito	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas dos contidos.	TODAS	20%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Se valorará o desenvolvemento dos criterios persoais e o traballo na clase.	TODAS	30%
Exposición escrita e/ou oral	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas dos contidos.	TODAS	50%
Traballo escrito	Presentación dos traballos demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas dos contidos.	TODAS	20%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Mostrar coñecemento dos aspectos básicos do tema proposto.	TODAS	50%
Traballo escrito	Presentación do traballo demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas dos contidos.	TODAS	50%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Mostrar coñecemento dos aspectos básicos do tema proposto.	TODAS	50%
Traballo escrito	Presentación do traballo demostrando coñecemento dos aspectos básicos dos temas dos contidos.	TODAS	50%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Roset, J. (2005). A Tono. Ejercicios para mejorar el rendimiento del músico. Paidotribo.
- Dalía Cirujeda, G. (2004). Cómo superar la ansiedad escénica en músicos. Ed. mundimúsica. Madrid.
- Sardá, E. (2003): En forma. Ejercicios para músicos. Paidós.

- López de la Llave, A. Y Pérez-Llantada, M.C. (2005). Psicología para intérpretes artísticos. Thomson. Madrid.
- Orozco Delclós, L. et al. (1996). Tecnopatías del músico. Aritza. Barcelona.
- Alexander, Gerda (1998). La Eutonía. Paidós. Barcelona.
- Richard Brennan (1991). El Manual de la Técnica Alexander. Paidotribo.
- Drake, Jonathan (1992). Postura sana. Ed. Martínez Roca. Barcelona.
- Richard Craz: La Técnica Alexander. Paidotribo
- Lapassade G.: La Bioenergética. Ed Granica. Barcelona, 1978
- Speads, Carola, H.: ABC de la respiración. Edaf. Madrid, 1980.
- Lowen A.: Bioenergética. Ed. Diana. México, 1991. • Jacobson, E. (1938). Progressive Relaxation. Chicago: Univ of Chicago Press.
- Labrador, F. J. (1992). El estrés: Nuevas técnicas para su control. Madrid: Temas de hoy.
- Labrador, F. J et al.. (1993). Manual de técnicas de modificación y terapia de conducta. Pirámide, Madrid.
- Bernstein, D.A. y Borkovec, T.D. (1973). Progressive Relaxation Training: a manual for the helping professions. Champaign. ILL: Research Press.
- Ajuriaguerra, J.: Ontogénesis de la postura. Yo y el Otro. Psicomotricidad. Revista de estudios y experiencias. N° 45: 19-29. Madrid: CITAP. 1993.

Guía Docente de PERCUSIÓN - TRABALLO FIN DE ESTUDOS

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TFE

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	PERCUSIÓN
CARÁCTER	D) TFE								TIPO DE CLASES	TUTORÍA INDIVIDUAL
DEPARTAMENTO	PERCUSIÓN								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	CARLOS CASTRO ROIG
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	CARLOS CASTRO ROIG
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1
ETCS/ CUADRIMESTRE								10	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TUTORÍA	
	VICENT GRAU I DÍAZ				vi100grau@gmail.com					
	CARLOS CASTRO ROIG				carloscastroroig@mundo-r.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Interpretación dun concerto público, e a elaboración e defensa dun traballo académico que poderá versar sobre diversos aspectos do repertorio elixido, do seu instrumento, ou calquera outra temática relacionada coa especialidade e itinerario.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Requírese estar matriculado nos créditos correspondentes ao Traballo Fin de Estudos
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 14, 15, 16
XERAI	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 21, 25
ESPECÍFICAS	1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Interpretación dun recital público de 45 a 70 minutos cun descanso opcional no computable que no supere os 15 minutos.	TODAS
Preparación, presentación e defensa dun traballo académico.	TODAS

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Recital:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ O programa deberá estar integrado por pezas que reflectan a variedade de instrumentos traballados no grao superior. ➤ O alumno ou alumna poderá incluír no seu programa pezas de música de cámara. Para a interpretación destas obras o alumno presentará os seus propios instrumentistas acompañantes. ➤ O alumno ou alumna deberá someter a elección do repertorio do concerto á aprobación do departamento. ➤ O alumno ou alumna deberá elaborar un programa de man con notas ao programa. ➤ O alumno ou alumna deberá presentar antes do comenzo da proba tres copias das partituras do programa ao tribunal. <ol style="list-style-type: none"> 1.- Interpretar as obras mostrando o control técnico dos instrumentos. 2.- Interpretar as obras mostrando, coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das mesmas. 3.- Interpretar as obras de conxunto/cámara mostrando empaste, coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das mesmas. 4.- Mostrar un comportamento escénico adecuado ás características das obras interpretadas, demostrando capacidades artísticas e de comunicación. 	8
Traballo documental:	<p>O traballo poderá versar sobre diferentes aspectos do repertorio elixido, do seu instrumento, ou calquera outra temática relacionada coa especialidade e aprobada polo departamento.</p> <p>O Traballo deberá ter una extensión mínima de vinte páxinas, en tamaño DIN A-4 con letra arial tamaño 12 puntos a dobre espazo, sen contar coas referencias bibliográficas e os títulos.</p> <p>Dito traballo deberá conter un resumo da mesma nun idioma extranxeiro.</p>	8
Total de sesións por cuadrimestre		8

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
----------------------------------	-------------------	-----------------------	-------------

Clases prácticas/tutorías: Traballo sobre as obras a interpretar e orientación sobre a elaboración do traballo escrito. Poderá haber alomenos 1 tutoría quincenal.	8		
Audicións: Organizaráse unha audición complementaria ao longo do cuadrimestre.	2		
Traballo individual: Traballo do repertorio e elaboración do traballo académico.		72	
Total de sesións por cuadrimestre			10

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
TRABALLO ACADÉMICO	1.- Claridade na exposición: estruturación, coherencia, redacción e estilo. 2.- Fundamentación mediante busca axeitada. 3.- Rigor no estudo científico, histórico, pedagóxico ou artístico. 4.- Claridade conceptual acadada sobre o tema. 5.- Orixinalidade e interés das conclusións. 6.- Correcta presentación.	TODAS	20%
A cualificación corresponderá coa media aritmética das calificacións dos criterios de avaliación. Esta parte é eliminatória e é necesario obter un 5 como mínimo para aprobar á mesma.			
RECITAL	1.- Valorarase a variedade de instrumentos elixidos e a dificultade técnica e estilística das obras. Interpretación de memoria. 2.- Valorarase a calidade de son, tímbrica e a elección dos instrumentos axeitados. 3.- Valorarase o equilibrio sonoro, a calidade de son, a tímbrica e a elección dos instrumentos axeitados nas pezas de cámara. 4.- Valorarase o control do espazo escénico mediante a presentación dos instrumentos e a xestualidade e movemento relacionado interpretación musical.	TODAS	80%
A cualificación corresponderá coa media aritmética das cualificacións dos criterios de avaliación. Esta parte é eliminatória e é necesario obter un 5 como mínimo para aprobar á mesma.			
O Traballo Fin de Estudos só se considerará aprobado no caso de que ámbas as dúas probas sexan avaliadas positivamente, con puntuación igual ou maior a 5.00.			

ERASMUS

Os alumnos/as participantes en programas de intercambio internacional, deberán presentar este Traballo Fin de Especialidade en su institución de oríen.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos